

Boeren door het jaar heen

Door MARTIN STEENBEEKE

Op een agrarisch bedrijf gebeurt veel achter de schermen. Wat komt er bij kijken voordat de melk naar de fabriek gaat? Het Twickelblad doet gedurende verschillende seizoenen verslag vanaf het melkveebedrijf van de familie Ter Keurs.

De afspraak op erve Groot Averink is er kort voor de feestdagen bijna bij ingeschoten. "Het is een beetje druk", zegt Henk Ter Keurs. De melkveehouder zit aan de werktafel in zijn kantoor, omringd door vakbladen en papieren. In de stal staan de koeien rustig te herkauwen, de omliggende weilanden bieden een lege aanblik maar dit betekent niet dat hij de dagen met ledigheid vult. Het is de periode waarin Ter Keurs relatief veel achter de computer zit en gesprekken voert. "Je moet aan veel administratieve verplichtingen voldoen en strategische beslissingen nemen."

Erve Groot Averink is met 110 koeien en 70 stuks jongvee een gemiddeld melkveebedrijf. Het is tevens een voor Twickel kenmerkend familiebedrijf. Henk en zijn vrouw Renate namen het over van de ouders van Henk, die nog op de boerderij wonen, en ze hopen dat jongste zoon Tijmen op zijn beurt het bedrijf voortzet. "Maar hij moet wel perspectief zien en er

lol in hebben", zegt Henk. Afgaande op de vele boerendemonstraties is de arbeidsvreugde in de agrarische sector danig afgenomen. Agrariërs wijzen naar de overheid die de boeren overstelpt met regels die niet altijd makkelijk uitvoerbaar zijn.

Feiten en cijfers

"Het is weleens lastig", erkent Henk. "Sinds een paar jaar moeten we bijvoorbeeld na de maïsoogst verplicht voor 1 oktober een vanggewas zaaien. Maar wat doe je als de maïs pas een paar dagen later rijp is? Als ik volgens de regels eerder oogst, is mijn voeropbrengst een stuk lager. Dit jaar moet ik bijvoorbeeld al voor 15 februari aanmelden op welk perceel en hoeveel maïs ik wil verbouwen. Maar een groot deel van de grond pacht ik van Twickel. Als er iets met die pacht verandert, is het niet zeker dat ik die hoeveelheid maïs ook kan verbouwen." De overheid verlangt feiten en cijfers en kijkt digitaal over zijn schouder mee.

Zo moet hij registreren welke mineralen en diergeneesmiddelen hij gebruikt en wat er met de mest gebeurt. De bemestingsplannen, de voorraden mest en de aantallen koeien moeten bijtijds worden doorgegeven aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. "Zij kunnen mij op die manier precies monitoren." Belangrijk, want de gegevens van Ter Keurs vormen een kleine schakel in het administratieve radarwerk dat bijhoudt hoeveel fosfaat er in Nederland wordt uitgestoten. Net als veel collega's doet Ter Keurs ook in 2021 een beroep op de derogatieregeling. Als hij minimaal op 80 % van zijn land gras teelt, extra bodemanalyses neemt en voor ieder perceel een bemestingsplan maakt, mag hij meer mest uitrijden.

Afspraken maken

Gemiddeld zit hij een halve dag per week achter zijn computer. Het is een niet meer weg te denken hulpmiddel. Met een paar klikken heeft hij inzicht in zijn hele bedrijfsvoering. Hoeveel van zijn 60 ha grond is grasland? Op welk perceel is wat wanneer verbouwd? Wat was het resultaat van grondmonsters? Hoeveel mest mag

erop? Het resultaat popt via diagrammen, staafjes en kaartjes op het scherm. Behalve met de administratie is hij rond de jaarwisseling ook druk met het ontvangen van zakelijke relaties. Zo maakt hij met voerproducent For Farmers afspraken over de hoeveelheid en het type voer die hij denkt nodig te hebben, naast zijn eigen kuilvoorraad. Met de accountant heeft hij een eindejaarsgesprek en hij moet niet vergeten om de btw-boekhouding door te geven. "Want hoe eerder ik dat doe, hoe sneller ik mijn btw terug krijg", zegt hij met een glimlach. En dan is hij ook nog actief bestuurslid van de pachtersvereniging van Twickel.

Direct contact

Los van de seizoenen is er elke dag aandacht voor de veestapel. Vaste ankerpunten zijn de melkbeurten, s'ochtends om 06.00 uur en 's avonds om 17.30 uur. Al voor die tijd stellen de koeien zich op bij de melkmachine. "Het zijn altijd dezelfde die vooraan staan." Hij kan een beroep doen op familieleden of een zzp'er maar de meeste keren zet hij zelf de toegangspoort open en bevestigt hij bekertjes aan de uiers. Dat is belangrijk voor Ter Keurs. Weliswaar kan hij via een app op elk moment per koe de voerinname en melkproductie aflezen maar er gaat niets boven direct contact. "Zo zie ik ze, ontgaat mij niet dat ze ziek zijn en kan ik met een gerust hart andere dingen doen." Dat is een voordeel boven een melkrobot, waar geen mensenhand meer aan te pas komt. Maar bij een robot kan de melkproductie per koe hoger liggen terwijl het ook prettiger is voor het dier om drie of vier keer per dag gemolken te worden.

Een gezonde veestapel en efficiënt voergebruik staan garant voor een optimale melkproductie. Als er een kinkje in de kabel dreigt te komen, is het zaak bijtijds in te grijpen. Eenvoudige medische handelingen, zoals het behandelen van een uierontsteking of het pedicuren van de hoeven, doet hij zelf. Bij ziekte en calamiteiten komt de dierenarts. Met hem neemt Ter Keurs ook één maal per jaar het bedrijfsgezondheids- en behandelplan door. Daarnaast heeft hij zich verzekerd van de diensten van de veeverbeteringsorganisatie CRV. Een veterinaire medewerker onderzoekt één maal per maand of koeien drachtig zijn en of

er mogelijke vruchtbaarheidsproblemen zijn. "We houden zo een vinger aan de pols." De CRV-man steekt een hand met een scanner in de koe en bekijkt het resultaat op een monitor. De koe staat erbij alsof er geen enkel probleem is. En dat is gelukkig ook zo.

Henk ter Keurs bezig met de administratie.

Vruchtbaarheidscontrole van de veestapel. (Foto's: Piet Brummer)

